

на търговските филиали е между 2 и 4 пъти по-голям от износа им и на тях неизменно се падат повече от 2/3 от разрыва между вноса и износа на всички американски филиали на чужди инвеститори. Тези данни дават възможност да се изчислява приносът на чуждестранните производители към търговския дефицит на САЩ.

Важни за икономическото развитие на страните в съвременните условия са разходите за изследвания и развитие. Данните показват, че предприятията на чуждите ТНК на територията на САЩ играят съществена роля в иновационния процес. През 2002 г. техните разходи за НИРД достигат сумата 27.5 млрд. щ.д., което се равнява на 14% от този вид разходи на целия частен сектор на американската икономика. През годините този показател показва тенденция на нарастване: от 11% през 1997 г. за пет години се увеличава на 14%. Ако се сравни този показател с дела на филиалите в съвкупната добавена стойност или заетостта, ще се види, че делът им в разходите за НИРД е значително по-висок, което позволява да се направи изводът, че на територията на САЩ са разположени филиали, сериозно ангажирани с научноизследователски и иновационни дейности. Информация за източниците на финансиране на разходите за НИРД разкрива, че централно място сред тях заемат чуждестранните инвеститори. На тях се падат 98% от финансирането на този вид разходи, 2% се финансират от федералното правителство (Zeile, 2004, 2005).

С разгръщането на процесите на глобализация в края на ХХ в. все повече страни осъзнават необходимостта от систематични наблюдения върху ПЧИ и дейността на ТНК. Това подтиква ОИСР към колективни действия в тази насока. През последните години в рамките на организацията се реализира проект под наименованието “Измерване на глобализацията” (“Measuring Globalization”). Възприемайки определена концептуална рамка за икономическата глобализация, този проект си поставя задачата да разработи система от показатели, измерващи мащаба и интензивността на глобализационния процес. Целта е да се осигури необходимата информация за икономистите, политиките, представителите на бизнеса и всички заинтересовани, позволяваща да се оценяват ефектите от глобализацията и да се следи нейното развитие във времето.

Резултатите от проекта към настоящия момент са представени в две основни публикации: “OECD Handbook on Economic Globalization Indicators” и “Measuring Globalization: OECD Economic Globalization Indicators”. В тях се прилага комплексен подход към икономическата глобализация. Отчитайки, че една от най-характерните ѝ черти е растящата взаимозависимост и преплитане на международните трансакции, авторите на изследването идентифицират четири основни вектора на глобализационния процес: между-